

***SMĚRNICE PRO VÝKON SLUŽBY NA STANOVIŠTI AFIS
NA LETIŠTI HOŘOVICE.***

Schválil:

Mgr. Karel Plzák

vedoucí letového provozu

OBSAH

I. Základní ustanovení

II. Pracovní povinnosti - všeobecně

II.1. Znalost funkce

II.2. Příprava pro zahájení a převzetí služby

II.3. Zahájení, předání a převzetí služby

II.4. Nařízení výkonu funkce

II.5. Vzdálení se z pracoviště

II.6. Pracovní doba

II.7. Požívání léků, alkoholu nebo jiných omamných látek

II.8. Vyřazení ze služby po letecké mimořádné události

III. Funkce na pracovišti AFIS

III.1. Vedoucí stanoviště AFIS

III.2. Dispečer AFIS

III.3. Asistent dispečera AFIS

III.4. Startér

III.5. Časoměřič

III.6. Navijákař

III.7. Signalizátor

III.8. Řídicí seskoků

III.9. Další funkce

IV. Stanoviště AFIS

IV.1. Stanoviště AFIS

IV.2. Vybavení stanoviště AFIS

V. Dokumentace vedená na stanovišti AFIS

V.1. Kniha Provozní pokyny a nařízení vedoucího stanoviště AFIS

V.2. Provozní deník

V.3. Deník vzletů a přistání

V.4. Pracovní blok časoměřiče

V.5. Provozní deníky technických zařízení

VI. Stížnosti

VI.1. Stížnosti na službu AFIS

VI.2. Stížnosti na nebezpečné létání a leteckou nekázeň

VII. Hlášení o nehodě nebo incidentu

Příloha 1

Důležitá telefonní čísla

Příloha 2

Nástup dispečera do plánované služby

I. ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Poskytování služby AFIS na neveřejném vnitrostátním letišti Hořovice, se řídí předpisem L-11.

I. PRACOVNÍ POVINNOSTI - VŠEOBECNĚ

I.1. ZNALOSTI FUNKCE

Každý pracovník stanoviště AFIS a skupiny zabezpečení létání musí znát povinnosti a odpovědnost funkce, kterou vykonává. Dispečer AFIS musí znát povinnosti jemu podřízených pracovníků a pomáhat při výcviku a zaškolování nových pracovníků.

I.2. PŘÍPRAVA PRO ZAHÁJENÍ A PŘEVZETÍ SLUŽBY

Každý pracovník směny stanoviště AFIS a skupiny zabezpečení létání musí mít určenu potřebnou dobu na řádnou přípravu pro zahájení nebo převzetí služby. Dispečer AFIS musí mít na přípravu alespoň 30 minut před zahájením nebo převzetím služby.

I.3. ZAHÁJENÍ, PŘEDÁNÍ A PŘEVZETÍ SLUŽBY

I.3.1. Zahájení služby

Uskutečňuje se zpravidla v době stanovené rozvrhem služby. Pracovník je povinen se informovat o všech údajích o provozní a meteorologické situaci, včetně všech zvláštností a důležitých podrobností, které mohou mít vliv na poskytování služby AFIS a letový provoz. Zejména se musí seznámit s platnými NOTAMy a platnými leteckými oběžníky, vyhlášenými omezeními letového provozu a provozními deníky.

I.3.2. Předání a převzetí služby

Pracovník, který službu předává, je povinen před předáním služby předat pracovníkovi, který službu přebírá, všechny údaje o provozní a meteorologické situaci, včetně všech zvláštností a důležitých podrobností, které mohou mít vliv na poskytování AFIS a letový provoz. Je povinen upřesnit průběh provozu s vedoucím letového provozu.

I.3.3. Pracovník, který po přípravě nastupuje službu dispečera AFIS nebo ji v průběhu směny přebírá, se podepíše s uvedením přesného času v hodinách a minutách (UTC) do Provozního deníku pracoviště AFIS. Pracovník, který službu předává, smí opustit stanoviště až když se přesvědčí, že přebírající pracovník službu převzal. Pracovník, který službu končí, musí provést záznam o času ukončení služby.

I.3.4. Pracovník skupiny zabezpečení létání, který je zařazen v jiné funkci než dispečer AFIS, neprovádí při nástupu, předávání a přebírání funkce časové zápisy, ale postupuje při nástupu, předávání a převzetí funkce podle pokynů dispečera AFIS a informuje ho o skutečnosti nástupu, předání a převzetí služby.

I.3.5. Dojde-li během služby k údobí nouze nebo k letecké nehodě nebo incidentu, dokončí pracovník, který službu předává, započatá opatření, vyřídí zprávy týkající se mimořádné události, provede stanovené záznamy případně vyjádření, i když se tím doba jeho služby prodlouží. Ve službě zůstane tak dlouho, jak to okolnosti vyžadují.

I.4. NAŘÍZENÍ VÝKONU FUNKCE

Pracovníkovi nesmí být nařízen výkon funkce, pro kterou nevlastní požadovanou kvalifikaci, s výjimkou případu, kdy se pracovník zacvičuje pro získání kvalifikace a pracuje pod přímým dohledem pracovníka s příslušnou kvalifikací.

I.5. VZDÁLENÍ SE Z PRACOVIŠTĚ

Pokud se dispečer AFIS nebo pracovník skupiny zabezpečení létání musí vzdálit z pracoviště a v příslušné funkci je ustanoven pouze jeden pracovník, musí být služba předána podle odstavce I.3. Při krátkodobém vzdálení do 30 minut může službu převzít vedoucí letového provozu nebo vedoucí dispečer AFIS bez písemného převzetí.

I.6. PRACOVNÍ DOBA

Provozní dobu stanovuje vedoucí letového provozu tak, aby vyhovovala provozním požadavkům. Pracovní dobu stanovuje vedoucí letového provozu, nesmí však být delší než 12 hodin.

I.7. POŽÍVÁNÍ LÉKŮ, ALKOHOLU NEBO JINÝCH OMAMNÝCH LÁTEK

Dispečer AFIS a osoby, které se podílí na zabezpečení letového provozu, **nesmí**:

- a) během výkonu služby požívat alkohol, léky nebo jiné látky, které zhoršují bdělost, úsudek, rovnováhu, a tlumí centrální nervový systém
- b) nastoupit službu pokud jsou pod vlivem látek uvedených pod bodem a) nebo pokud se domnívají, že jsou pod jejich vlivem.

I.8. VYŘAZENÍ ZE SLUŽBY PO LETECKÉ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Pracovník, o kterém se předpokládá, že se dopustil chyby, která měla vliv na vznik letecké mimořádné události, musí být ihned po zjištění případu vyřazen z výkonu služby, je-li to proveditelné. Vyřazení ze služby trvá dokud z výsledků vyšetřování nevyplyne nepravděpodobnost účasti pracovníka na zavinění události.

II. FUNKCE NA PRACOVIŠTI AFIS

II.1. VEDOUcí DISPEČER AFIS

Vedoucí dispečer AFIS zpracovává plán služby AFIS a předkládá jej ke schválení vedoucímu letového provozu. Dále vede knihu Provozní pokyny a nařízení vedoucího stanoviště AFIS, vyhodnocuje službu AFIS.

II.1. DISPEČER AFIS

Základní funkcí na stanovišti AFIS je dispečer AFIS. Tato funkce musí být ustanovena a vykonávána vždy v publikované provozní době a v dalších případech, požadovaných dodatkem N předpisu L11. Ostatní funkce ustanovuje dispečer AFIS podle potřeb provozu po dohodě s vedoucím letového provozu.

II.1.1. USTANOVENÍ DO FUNKCE

Osoba ustavená do funkce dispečera AFIS musí být držitelem platného oprávnění pro výkon funkce dispečera AFIS. Dispečera AFIS ustanovuje do služby vedoucí letového provozu letiště Hořovice.

II.1.2. POVINNOSTI DISPEČERA V DOBĚ PŘÍPRAVY

Dispečer AFIS musí v době přípravy:

- a) seznámit se s nově platnými směrnici, pokyny a nařízeními vedoucího stanoviště a vedoucího letového provozu
- b) získat dostatečné údaje o provozuschopnosti letiště, zejména zkontrolovat stav provozní plochy a zařízení nutných k zabezpečení letového provozu
- c) seznámit se s provozními podmínkami v prostoru působnosti stanoviště
- d) získat dostatečné informace o současných a očekávaných meteorologických podmínkách v prostoru působnosti stanoviště

e) seznámit se s NOTAMy, platnými oběžníky a vyhlášenými omezeními pro letový provoz

f) zkontrolovat zdravotnické a záchranné prostředky

II.1.3. POVINNOSTI DISPEČERA PŘED ZAHÁJENÍM LETOVÉHO PROVOZU

Před zahájením letového provozu na letišti Hořovice musí dispečer kromě splnění všeobecných požadavků odst. I.2 a I.3:

a) upřesnit vytyčení znaků na VPD a znaků na návěstní ploše

b) upřesnit rozmístění letadel a technických prostředků

c) vydat pokyny a informace skupině zabezpečení létání

d) vydat létajícímu personálu předletové pokyny a informace k letovému provozu

e) zapnout letištní řídicí rádiovou stanici a prověřit potřebné kmitočty

f) zapsat do Provozního deníku požadované údaje

g) zkontrolovat platnost zákonných pojistek a provozních povolení letadel plánovaných pro provoz

II.1.4. POVINNOSTI DISPEČERA V DOBĚ POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY AFIS

II.1.4. Dispečer AFIS má tyto povinnosti:

a) má přímou odpovědnost za poskytování letištní letové informační služby a pohotovostní služby všem známým letadlům, která tvoří provoz na letišti a v zóně ATZ letiště Hořovice. Přitom postupuje podle předpisu L-11.

b) povolovat přílety ostatních provozovatelů na letiště Hořovice mimo publikovanou provozní dobu

c) poskytovat podklady pro předletovou přípravu. K tomu musí mít k dispozici, ve stavu poslední platnosti, všechny dokumenty letecké informační služby, které jsou

uloženy u vedoucího letového provozu. Musí vést evidenci poletových informací v Provozním deníku a předat je vedoucímu letového provozu

d) činit opatření při zjištění vstupu nepovolaných osob nebo prostředků na letištní plochu

e) po obdržení meteorologické výstrahy nebo náhlém zhoršení počasí v letištním prostoru zhodnotit situaci, informovat posádky letadel a organizovat přistání letadel na vlastním nebo náhradním letišti

f) činit nutná opatření k poskytování pomoci posádkám v nouzi a zajišťovat přednost letů pro záchranu života

g) zajistit pomoc posádkám kluzáků při přistání mimo letiště

h) zaznamenávat všechna narušení pravidel létání, stanovených zásad létání, chyby a nedostatky v organizaci letového provozu

i) dojde-li na letišti nebo v jeho blízkosti k LMU, učinit potřebná opatření

j) vyhledávat pátrání po letadlech ve smyslu předpisu L12

k) vést evidenci vzletů a přistání všech letadel

Povinnosti b), c), e), d), g), i) mohou být delegovány na asistenta dispečera, povinnost k) může být delegována na časoměřiče.

II.1.5. POVINNOSTI DISPEČERA PO UKONČENÍ PROVOZU

Po ukončení provozu v Hořovicích dispečer AFIS musí:

a) zajistit pomoc posádkám kluzáků z Hořovic, které přistály mimo letiště a posádkám cizích kluzáků, které přistály v blízkosti letiště Hořovice a požádaly o pomoc

b) zrušit vytýčení na VPD a na návěstní ploše, případně vyznačit neprovozní schopnost provozní plochy (např. pro sníh, vysokou trávu, práce na ploše)

c) uzavřít provozní dokumentaci

d) provést poletový rozbor s účastníky místního letového provozu

e) upozornit osoby, které byly ve funkci velitele letadel při posledních letech letadel, na povinnost uzavření letové dokumentace provozovaných letadel.

II.2. ASISTENT DISPEČERA AFIS

Asistent dispečera AFIS je podřízen dispečerovi AFIS.

Asistent dispečera AFIS provádí činnosti související se zabezpečením letového provozu, které mu uloží dispečer AFIS.

II.3. STARTÉR

Startér je podřízen dispečerovi AFIS a plní jím stanovené úkoly.

Pokud dispečer neurčí jinak, zdržuje se startér v blízkosti přistávacích znaků na ploše. Při své činnosti používá pomůcky a návěští uvedené ve směrnici AeČR P-1. Je povinen zakázat vzlet nebo přistání, pokud hrozí letecká nehoda nebo incident nebo jsou-li na VPD překážky. Je povinen zakázat vzlet, vykazuje-li letadlo viditelné závady. Je povinen zakázat přistání v případě, kdy přistávající letadlo nemá vysunutý podvozek, pokud se nejedná o stav nouze.

Pokud se po vzletu navijákem nepodaří od kluzáku odpojit lano, upozorňuje posádku na neodpojené lano způsobem stanoveným ve směrnici AeČR P-1.

II.4. ČASOMĚŘIČ

Časoměřič je podřízen dispečerovi AFIS.

Časoměřič vede evidenci vzletů a přistání letadel v pracovním bloku časoměřiče. Pokud letadlo nepřistane v předpokládaném čase, je povinen na tuto skutečnost upozornit dispečera AFIS.

Po skončení letové akce je povinen uzavřít blok časoměřiče a provést součty letů a náletů jednotlivých letadel.

II.5. NAVIJÁKAŘ

Navijákař je podřízen dispečerovi AFIS.

Navijákař musí být držitelem oprávnění k obsluze navijáku (s výjimkou zaškolování, viz I.4.).

Navijákař odpovídá za dodržení té části předpisů a směrnic pro vzlet navijákem, která se ho týká, a předpisů a směrnic pro provoz a obsluhu navijáku. Odpovídá za přesun navijáku po ploše letiště a za umístění navijáku na ploše letiště podle pokynů dispečera AFIS.

II.6. SIGNALIZÁTOR

Signalizátor je podřízen dispečerovi AFIS.

Signalizátor předává návěští vydaná startérem navijákaři a pilotovi. V případě, že se tažné lano navijáku nepodaří odpojit od kluzáku, upozorňuje na neodhozené lano osádku kluzáku návěštím určeným směrnicí AeČR P-1.

Při výkonu funkce musí zvolit stanoviště tak, aby na pozadí byla jeho návěští dobře patrná. Přitom musí být stanoviště zvoleno na úrovni navijáku, v kolmé vzdálenosti alespoň 10 metrů od lan navijáku.

II.7. ŘÍDICÍ SESKOKŮ

Řídicí seskoků je podřízen dispečerovi AFIS.

Řídicí seskoků musí být držitelem průkazu opravňujícího k obsluze letecké radiostanice.

Povinnosti řídicího seskoků:

- a) projednat s dispečerem způsob a podmínky výsadkového provozu a jeho organizaci
- b) seznámit se s meteorologickou situací
- c) určit provozní směnu a funkcionáře služeb paraprovozu
- d) určit střed doskokové plochy a postavení technických prostředků
- e) vyplnit Plánovou tabulku seskoků

- f) určit výšku nastavení přístrojů podle staničního výškoměru
- g) vydat pokyny k zahájení seskoků
- h) být ve spojení s dispečerem a oznámit mu zahájení a ukončení seskoků
- i) rozhoduje s konečnou platností o průběhu paraprovazu, způsobu provádění seskoků a činnosti orgánů služeb paraprovazu
- j) zakázat parašutistovi seskok, jestliže z jakýchkoliv důvodů není způsobilý bezpečně zvládnout seskok
- k) vyměnit funkcionáře služeb paraprovazu, jestliže z jakýchkoliv důvodů není způsobilý vykonávat svoji funkci
- l) přistává-li parašutista do míst, kde není vidět a mohla by být ohrožena jeho bezpečnost, vyslat k němu vozidlo, případně vyžádat od pilota informaci o místě dopadu parašutisty
- m) v případě zranění zajistit první pomoc a převoz k lékaři
- n) sám smí provést seskok pouze pokud jeho provedení není na úkor bezpečnosti řízení provozu para. Při smíšeném provozu může provést seskok bez předání funkce, pokud se paraprovazu účastní pouze sportovci kategorie C, D, v ostatních případech musí předat funkci zástupci stejné kvalifikace.

Pohyb výsadkového letadla a výsadkářů po ploše letiště, se řídí **Přílohou 6. Letištního řádu, se kterou se všichni účastníci paraprovazu musí před zahájením paraprovazu prokazatelně seznámit**

II.8. DALŠÍ FUNKCE

Pokud to vyžadují provozní požadavky, může dispečer AFIS ustanovit další pomocné funkce.

III. STANOVIŠTĚ AFIS

Veškerá dokumentace, vedená stanovištěm AFIS, musí být vedena v UTC

III.1. STANOVIŠTĚ AFIS

Služba AFIS se poskytuje ze stanoviště v severozápadním přízemí provozní budovy nebo ze stanoviště na provozní ploše. V případě stanoviště na provozní ploše musí být zajištěno telefonické spojení.

Stanoviště musí být zvoleno tak, aby poskytovalo dobrý výhled na provozní plochu, oba prahy RWY, musí umožnit sledování letadel při pojíždění, vzletu, letu po okruhu a přistání.

Dispečer může vykonávat funkci mimo stanoviště AFIS, pokud není prováděna místní letová činnost s více než dvěma letadly. Nepřetržitě však musí být na poslechu letištní radiostanice a nepřetržitě musí být schopen poskytovat potřebné informace v rámci služby AFIS.

III.2. VYBAVENÍ STANOVIŠTĚ AFIS

Technické vybavení stanoviště AFIS:

- a) řídicí stůl
- b) letecká rádiová stanice
- c) telefonní pojítko státní sítě nebo mít toto spojení zajištěno asistentem dispečera AFIS
- d) 2x ukazatel času (Local time (LT) a UTC)
- e) indikátor směru a rychlosti přízemního větru
- f) tlakoměr pro stanovení letištního QNH v hPa
- g) dalekohled
- h) pozemní vizuální návěští

Dispečer AFIS odpovídá za správné nastavení času UTC s přesností + - 30 sekund.

Na stanovišti AFIS jsou k dispozici:

- a) Provozní deník stanoviště AFIS
- b) letecký předpis L 2,
- c) směrnice Aeroklubu ČR P-1
- d) letištní řád, směrnice pro činnost stanoviště AFIS, kniha Provozní pokyny a nařízení vedoucího stanoviště AFIS
- e) kniha plánování, příletů a odletů
- f) pracovní blok časoměřiče
- g) mapa ICAO 1:500 000
- g) tabulka východů a západů slunce
- h) seznam důležitých telefonních čísel
- i) seznam osob oprávněných vykonávat funkci dispečera AFIS
- j) provozní deníky radiostanice, staničního barometru a zařízení pro indikaci směru a rychlosti větru
- k) slovník anglicko-český a česko-anglický

U vedoucího letového provozu jsou k dispozici:

- a) letecké předpisy L2, L 11, L 13, L 14, L 15, L 4444,
- b) letecká informační příručka ČR AIP
- c) Letecké oběžníky,
- d) publikace Letecké informační služby - NOTAM
- e) omezení letového provozu
- f) další vybavení, pokud je požadováno předpisem L-11

IV. DOKUMENTACE VEDENÁ NA STANOVISŤI AFIS

IV.1. PROVOZNÍ POKYNY A NAŘÍZENÍ VEDOUCÍHO STANOVISŤE AFIS

V knize Provozní pokyny a nařízení vedoucího stanoviště AFIS publikuje vedoucí stanoviště AFIS nebo vedoucí letového provozu opatření k zajištění bezpečnosti letového provozu. Jedná se zejména o:

- a) dočasné úpravy, změny a doplňky platných dokumentů
- b) změny v technickém zabezpečení letového provozu a poskytování AFIS.

Jednotlivá nařízení publikovaná v knize se číslují podle předpisu L-11.

Pracovník stanoviště AFIS, pro kterého je nařízení závazné, musí potvrdit svým podpisem, že je s nařízením seznámen a že mu rozumí.

Dispečer AFIS zapisuje do knihy jím udělená povolení k použití letiště jinými provozovateli.

IV.2. PROVOZNÍ DENÍK

Provozní deník stanoviště vede dispečer AFIS, stránky deníku musí být očíslovány.

IV.3. EVIDENCE VZLETŮ A PŘISTÁNÍ

Evidenci vzletů a přistání vede dispečer AFIS nebo jím pověřený asistent dispečera nebo časoměřič podle předpisu L-11.

IV.5. PROVOZNÍ DENÍKY TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ

Dispečer AFIS vede provozní deníky:

- radiostanice
- staničního barometru
- zařízení pro indikaci směru a rychlosti větru

V. LETIŠTNÍ PROVOZNÍ ZÓNA (ATZ)

Letištní provozní zóna neveřejného vnitrostátního letiště Hořovice je ohraničena

a.) **horizontálně** - kruhem o poloměru 3Nm (5,5 km) se středem ve vztažném bodě letiště.

b) **vertikálně** – sahá od povrchu země do altitudo 4.000 ft (1200m AMSL)

VI. STÍŽNOSTI

VI.1. STÍŽNOSTI NA SLUŽBU AFIS

Písemné stížnosti, které se týkají poskytování služby AFIS, se předávají podle předpisu L 13.

VI.2. STÍŽNOSTI NA NEBEZPEČNÉ LÉTÁNÍ A LETECKOU NEKÁZEŇ

VI.2.1.

Při telefonické stížnosti na nebezpečné létání nebo leteckou nekázeň se pracovník, který přejímá hovor, musí snažit získat popis události, včetně místa a času události, typu letadla a jeho barvy a dále též jméno, adresu a telefonní číslo stěžovatele. Stěžovateli sdělí, že jeho stížnost bude postoupena Úřadu pro civilní letectví.

VI.2.2.

Telefonicky i písemně předaná stížnost na nebezpečné létání nebo leteckou nekázeň musí být neprodleně předána vedoucímu letového provozu a jím neprodleně předána Úřadu pro civilní letectví.

VII. HLÁŠENÍ O NEHODĚ NEBO INCIDENTU

Každou leteckou nehodu nebo incident musí dispečer AFIS hlásit postupem stanoveným v předpisu L 13 prostřednictvím vedoucího letového provozu Úřadu pro civilní letectví a Úřadu pro odborně technické zjišťování příčin leteckých nehod. Dále musí leteckou nehodu nebo incident hlásit na sekretariát AeČR a na MO PČR v Hořovicích. V případě letecké katastrofy je nutné událost hlásit i na Ústav leteckého zdravotnictví.

PŘÍLOHA 1

DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA

Tísňové volání 112

Hasiči 150

Záchranná služba 155

Policie 158

ACC Praha – letové informační středisko FIC 220 374 393

Středisko pátrání a záchrany RCC Praha 220 374 430, 220 372 750, 220 212 900

Letecká meteorologická služebna Praha 224 032 237, 244 032 263

Úřad pro civilní letectví Praha (ÚCL) 220 562 639

Úřad pro odborně technické zjišťování příčin leteckých nehod (ÚZPLN)
225 115 426

AeČR Praha tel. 272 762 457, fax 272 765 792

VLP- Mgr. Karel Plzák 728 147577

Předseda AK - Josef EBR 777 150035 (zástupce VLP)

Zástupce VLP – Bohumil Seidl 602 304429

PŘÍLOHA 2

NÁSTUP DO PLÁNOVANÉ SLUŽBY DISPEČERA AFIS

Pracovník plánovaný pro funkci dispečera AFIS se dostaví na letiště nejpozději půl hodiny před vyhlášenou provozní dobou nebo stanovenou dobou zahájení provozu.

Vedoucí letového provozu (nebo zástupce vedoucího letového provozu) po konzultaci s pracovníkem plánovaným pro funkci dispečera AFIS rozhodne o rozsahu provozu Aeroklubu Hořovice.

a) Ve vyhlášené provozní době pracovník plánovaný pro funkci dispečera AFIS zahájí a poskytuje službu AFIS v souladu se všemi ustanoveními této Směrnice. Totéž platí pro činnost dispečera AFIS mimo vyhlášenou provozní dobu v případě, že vedoucí letového provozu (zástupce vedoucího letového provozu) rozhodne, že se provoz uskuteční.

b) Pokud vedoucí letového provozu (zástupce vedoucího letového provozu) rozhodne, že se provoz neuskuteční a jedná se o dobu mimo vyhlášenou provozní dobu, pracovník plánovaný pro funkci dispečera AFIS službu AFIS nezahajuje a může opustit letiště.